

Рецензия

на проф. Симеон Стойнов, д.м.н. Началник Клиника по Гастроентерология при Аджибадем Сити Клиник МБАЛ Токуда на дисертационния труд "Оценка клиничната активност на болестта на Крон" на д-р Августина Чавдарова Георгиева, докторант в редовна форма на обучение за придобиване на образователна и научна степен „Доктор“ в областта на висше образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.1 Медицина, специалност „Гастроентерология“.

Представеният ми за рецензия дисертационен труд е обсъден и насочен за официална защита от Катедрен съвет на Катедра по Вътрешни болести на МУ „проф. Параскев Стоянов“ Варна.

Съдържа 279 стандартни страници и е онагледен със 70 таблици, 95 фигури и 9 приложения. Литературната справка включва 446 литературни източника, от които 34 на кирилица и 412 на латиница.

Структуриран е по обичайния начин за дисертационен труд – въведение, Литературен обзор, цел, задачи, хипотези на изследването, методика и организация на изследването, резултати и обсъждане, заключение, изводи, приноси, публикации свързани с дисертационния труд, литература, приложения. Считаю че съотношението в обема на отделните раздели е правилно и отговаря на задачите, които има всеки един от тях. Основателно най-голям е делът на литературния обзор – 70стр и на убедителните резултати и обсъждане – 113стр.

Дисертационният труд е посветен на един от най-значимите проблеми не само в гастроентерологията, но и в клиничната медицина - Болестта на Крон(БК). Тя е представител на хроничните идиопатични генетично детерминирани имуномедирирани възпалителни чревни заболявания. Независимо от големите успехи, които се постигнаха през последните години, главно в изясняване на патогенезата, подобряване диагностиката и лечението и постигане на дълготрайна ремисия без кортикостероиди, с оздравяване на лигавицата. БК продължава да поставя сериозни проблеми пред клиницистите – неизвестна етиология, сериозни интестинални усложнения и екстраинтестинални прояви, нарушаване качеството на живот и инвалидизация, чести хоспитализации и хирургични интервенции, невъзможност за излекуване, вкл и след операция. Всичко това е причина заболяването да е с много голяма социална и здравна значимост и определя актуалността и оригиналността на темата на дисертационния труд на д-р Георгиева, посветен на БК. Неговата хетерогенност в протичането налага участието на мултидисциплинарен екип в диагностиката, лечението и проследяването на БК.

Литературният обзор е особено ценен тъй като в него е представен съвременна пълна информация, касаеща исторически преглед, етиопатогенезата, вкл всичките основни звена – генетика, рискови, предразполагащи и облекчаващи възпалителни фактори, диагностиката, характеристиката и класификацията на възпалителния процес, оценка на активността и лечението на активния му стадий и поддържащото ремисия лечение, екстраинтестиналните прояви, усложненията, качеството на живот и инвалидизацията на пациента.

Литературният обзор с неговата компетентност, информативност представлява едно от най-пълните и всеобхватни описания в нашата страна на съвременното състояние на научните познания за БК и е много полезно за гастроентеролози, хирурзи, патолози, имунолози, генетици.

Целта и задачите са ясно и точно формулирани и логично произтичат от данните на литературния обзор. Така както литературния обзор третира повечето от теоричните и диагностично-лечебни проблеми свързани с БК, така целта и задачите са с амбиция да дадат отговор на въпросите представени в обзора – диагностичен алгоритъм, клинично протичане,

лечение, прогностични фактори, оценка на активността на възпалителния процес, на риска за усложнения, качество на живот и трудоспособност, алгоритъм за проследяване и лечение.

За постигане на целта дисертантката си е поставила 8 задачи. Изпълнението на всяка една от тях гарантира получаването на задачи позволяващи да се изпълни целта на дисертационния труд и прави реални оформените две хипотези.

Изследвани са голям брой болни с БК – 140. Изполвани са стандартните методи при тази болест: анамнеза, физикален преглед, образни методи, хематологични, биохимични, серологични, имунологични, микробиологични. Много ценен е ДНК анализ позволяващ определянето на отговора на лечението с кортикостероиди и азатиоприн. За съжаление този анализ е направен само при 3 пациенти и няма никакво значение за дисертационната разработка. Ценна информация за качеството на живот дават използваните за тази цел три въпроса. Прилагането на Монреалската и Виенската класификация и CDAI и в по-малка степен (по обективни причини) на специфичния за чревното възпаление калпротектин дават характеристиката на клиничното протичане и активността на заболяването.

Използването на утвърдените методи за изследване при голям брой болни и описаните статистически методи гарантират достоверността на получените резултати и спомагат за изясняването на посочените по-горе клинично-диагностични и терапевтични въпроси и изпълнението на поставената цел.

Рецензираният научен труд е едно от най-задълбочените клинични проучвания в нашата страна. Дава се комплексна пълна характеристика на БК, което с неговата оригиналност и хетерогенност изисква индивидуален диагностичен и терапевтичен подход при всеки болен, което се препоръчва и от дисертанта. Получена е ценна информация както при дебюта на заболяването, при проследяването му, анализирани са усложненията, екстраинтестиналните усложнения, прогностичните и рисковите фактори, както и за качеството на живота, за ефекта от лечението и усложненията.

Получените резултати са добре онагледени с демонстративни графики и таблици и анализът им показва, че са изпълнени поставените цел и задачи. Обективно се анализират получените резултати, които се съпоставят с тези на български и чужди автори.

Приемам направените изводи, които обективно отразяват получените резултати.

Изведени са 11 приноса, които са предимно с научно-приложен характер, но са оригинални за нашата страна. Представена е цялостна характеристика на БК - клинично протичане, диагностика и лечение, усложнения, хирургично лечение, екстраинтестинални прояви, прогностични и рискови фактори. Ценни за клиничната практика са предложените алгоритми за откриване, диагностициране и проследяване, както и тези специфични за заболяването клинични прояви като вирусни заболявания, туберкулоза, бременност, които създават големи трудности за гастроентеролога и изискват специфични познания. Особено полезни и оригинални за нашата страна са получените резултати от използването на трите въпроса, които информират за качеството на живот. Установява се, че то е по-ниско за пациентите с БК и са изяснени причините за това.

Библиографията включва съвременни литературни източници посветени на темата на дисертацията, които умело използват не само в литературния обзор, но данни от тях дисертантката критично и компетентно съпоставя със собствените си резултати. В нея са включени и всички по-значими български публикации по темата.

Представен е списък с 3 публикации и 2 участия в научни форуми, свързани с дисертационния труд. Във всички от тях д-р Георгиева е първи автор, което показва, че получените резултати и приноси на дисертацията са лично дело на дисертантката.

Авторефератът напълно отразява съдържанието на дисертацията.

Д-р Георгиева завършва медицина през 2009г в МУ Варна. От 2013г е специализант по Гастроентерология към Катедра по „Вътрешни болести“ на Му-Варна. Владее английски език.

Членува в Европейската Крон-колит организация.

В заключение представеният дисертационен труд е посветен на клиничен проблем с

голямо социално и здравно значение, с компетентно извършено проучване, с получените значими резултати и представляващ едно от най-задълбочените и пълни изследвания на БК.

Дисертационният труд отговаря на изискванията за получаване на образователната и научна степен „Доктор“ по медицина, научна специалност „Гастроентерология“.

Препоръчвам на членовете на научното жури да гласуват положително за присъждане на образователната и научна степен „Доктор“ по медицина, научна специалност „Гастроентерология“ на д-р Августина Чавдарова Георгиева.

11.06.2018г.
гр.София

Рецензент:
проф. Симеон Стойнов д.м.н.

